ଓ. ପି. ଲାଥର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ସତୀଶ କୁମାର କକ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 2, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ହରିୟାଣା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଶ୍ରେଣୀ- A) ସେବା ନିୟମ, 1997: ନିୟମ 17,18 ଏବଂ ପରିଶିଷ୍ଟ B. ପଦୋନ୍ନତି-- ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ-- ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯୋଗ୍ୟତା-- ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା-- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା, ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିପ୍ଲୋମା ସହିତ ସମାନ ନଥିଲା -- ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେ, ସେହି ଡିପ୍ଲୋମା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିପ୍ଲୋମା ସହିତ ସମାନ ଅଟେ -- ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ହୋଇଥିଲା-- ବୈଧତା -- ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଏହି ଆଦେଶଟି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣମୂଳକ ଅଟେ, ଏବଂ ଏହାକୁ ସଂଶୋଧନ ଭାବରେ ଗଣାଯିବ ନାହିଁ-- ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ବିନା ସହାୟକ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି କାରଣ ସେମାନେ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଡିଗ୍ରୀ ଧାରକ ନୁହଁନ୍ତି --ତେଣୁ, ବୈଧ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ କେବଳ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର କାରଣ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ହରିୟାଣା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଶ୍ରେଣୀ -A) ସେବା ନିୟମ, 1997 ର ପରିଶିଷ୍ଟ B ରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କହିଛନ୍ତି -- ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା, ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ନୁହେଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମାକୁ ସହିତ ସମାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ପଦୋନ୍ନତିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ନିୟମର ସଂଶୋଧନ ଆଧାରରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶକୁ ପିଛିଲା ଭାବେ ଲାଗୁକରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସଂଶୋଧିତ ନିୟମ

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପଦବୀ ଖାଲି ଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: 1.1. ହରିୟାଣା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଶ୍ରେଣୀ -A) ସେବା ନିୟମ, 1997 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଡିଗ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ, ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହେବ । ଏହି ନିୟମରେ, କେତେକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଏବଂ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଡିପ୍ଲୋମା ପ୍ରଦାନ କରୁନାହାନ୍ତି । ନିଯୁକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମତୁଲ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା କ'ଣ ହେବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ନିଯୁକ୍ତି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିବାରେ କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ ।

1.2. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶ କେବଳ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 309ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମର ପରିପୂରକ ଥିଲା । ଏହାର ନିୟମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତା 'ସହିତ ଅସଙ୍ଗତି ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଡିପ୍ଲୋମାଧାରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକ୍‌ଦାର ଅଟନ୍ତି । ଯଦି ଏହି ନିୟମକୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ବିନା, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାର କୌଣସି ଅଧିକାରୀ, ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ, କାରଣ ସେମାନେ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଡିପ୍ଲୋମାଧାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ।

ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସମଶେର ଜଙ୍ଗ ବାହାଦୁର, **[1972] 2 ଏସସିସି 188**; *ଟି. ଆର୍. କପୁର ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ,* **[1986] ଏସୟୁପିପି. ଏସସିସି 584** ଏବଂ *ମହୀଶୂର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବନାମ ସି. ଡି. ଗୋବିନ୍ଦ ରାଓ,* **[1964] 4 ଏସସିଆର୍ 575, ମାମଲାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1012-1013/2001

30.9.99 ଏବଂ 1.2.2000 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 9655/99 ଏବଂ ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 15317/1999 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ସହିତ

ସି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1014/2001

ପି. ପି. ରାଓ, ପି. କେ. ପାଲି, ରାଜ କୁମାର ଗୁପ୍ତା, ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ କୁମାର ସିଂହ, ଏ. ଏନ୍. ବର୍ଦ୍ଦିଆର୍, ନୀରଜ ଜୈନ, ମହାବୀର ସିଂହ, ଅନନ୍ତ ଭି. ପାଲି, ଅତୁଲ ଶର୍ମା ଏବଂ ରେଖା ଏ. ପାଲି ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଜି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ସ୍ଥିତ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 9655/99 ଏବଂ ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 15317/1999 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଉତ୍ତରଦାତା ପକ୍ଷ

ଏବଂ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯଥାକ୍ରମେ ଏହି ଅବେଦନମାନ ଆଗତ କରାଯାଇଛି । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ପକ୍ଷ [ଦେୱାନୀ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯାହା ଏସ୍. ଏଲ୍. ପି. (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 4341-42/2000 ରୁ ଆସିଛି] କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନଥିଲେ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିଚାର କରାଯିବ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ସତୀଶ କୁମାର କକ୍କର, ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 9655/1999) ଆଗତ କରି ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ କେବଳ ସେ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ଏଥିରେ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା, ଯଥା, ଓ. ପି. ଲାଥର, ସେତେବେଳେ ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିଲା । ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପୂରଣ କରାଯିବ । ଏହି ରାୟ ପରେ, ହରିୟାଣା ସରକାର 7 ଅକ୍ଟୋବର, 1999 ରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ତିନି ବର୍ଷର ଡିପ୍ଲୋମାକୁ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା ସହିତ ସମାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ, ଯଥା, ଓ. ପି. ଲାଥର, ପି. ଡି. ଶର୍ମା ଏବଂ ଦୟା ନନ୍ଦଙ୍କୁ 1999 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 26 ତାରିଖର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 1999 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 26 ତାରିଖରେ ହରିୟାଣା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ, ସତୀଶ କୁମାର କକ୍କରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅବେଦନରେ (ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 15317/1999) ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି ପାଖରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତିଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଏଠାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବି କରିବା ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଦୁଇଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅବେଦନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟକୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ସିଧାସଳଖ ନିଯୁକ୍ତି ତଥା ପଦୋନ୍ନତି ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବ । "ହରିୟାଣା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଶ୍ରେଣୀ -A) ସେବା ନିୟମ, 1997 ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଟି ଉକ୍ତ ନିୟମର ପରିଶିଷ୍ଟ B ର ସ୍ତମ୍ଭ 3 ଅଟେ । ତାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ଅଟେ:

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	*ପଦବୀର ନାମ*	*ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଯଦି*	*ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଯଦି କିଛି ଥାଏ,*
2	କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ	1. ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଡିଗ୍ରୀ । 2. ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଅତି କମରେ ଆଠ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିୟମିତ	1. ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଡିଗ୍ରୀ । [ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି] 2. ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ଆଠ ବର୍ଷର

ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଡିଗ୍ରୀ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହାସଲ ହୋଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଇଞ୍ଜିନିୟର ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା 1981 ରେ କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ହରିୟାଣା ସରକାରରେ ଚାକିରିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ହରିୟାଣା ବହୁବୃତ୍ତି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, ନିଲୋଖେରୀରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଧାରକ ଥିଲେ, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ହରିୟାଣା ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ । ତାଙ୍କୁ 2.4.1985 ରେ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇ ଥିବାବେଳେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ 1984-85 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 29.12.1998 ରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଇଞ୍ଜିନିୟର ପାଇଁ ତିନୋଟି ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ 1995 ରେ ଏ.ଏମ. ଆଇ. ଇ. ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ପୂର୍ବ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ, ଅର୍ଥାତ ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 9655/1999ରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏଥିରେ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବେ ଆବେଦନକାରୀ- ଓ. ପି. ଲାଥର କେବଳ ଜଣେ ଡିପ୍ଲୋମାଧାରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଡିପ୍ଲୋମା ପ୍ରମାଣପତ୍ର କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ହୋଇନଥିବାରୁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ, ହରିୟାଣା ସରକାର 7 ଅକ୍ଟୋବର, 1999 ରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ହରିୟାଣା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମାକୁ ଏବଂ ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ସହିତ ସମାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 15317/1999 ରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାୟରେ କହିଥିଲେ ଯେ ହରିୟାଣା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ଉକ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଆଦେଶ ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ତେଣୁ ସେହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ, ପଦୋନ୍ନତି ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା କାରଣ 1999 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 7 ତାରିଖରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ପିଛିଲା ଭାବେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ ନିୟମର ସଂଶୋଧନ କାରଣରୁ ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ କୌଣସି ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଲାଗୁ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେହେତୁ ସଂଶୋଧିତ ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପଦବୀ ଖାଲି ରହିଥିଲା, ତେଣୁ ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଶିକ୍ଷା ।**ହରିୟାଣା** ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟରେ ଏପରି କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନାହିଁ ଯାହା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଏହିପରି ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଯାହା ହରିୟାଣାର ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଅନୁବନ୍ଧିତ ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ଅଟେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ତିନି ବର୍ଷର ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିଥିଲେ, ଯଦିଓ ସେ ଏ.ଏମ.ଆଇ.ଇ. ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି, ଯାହା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ମଧ୍ୟ ଜାରି କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ହରିୟାଣା ସରକାର 7 ଅକ୍ଟୋବର, 1999 ରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା କେବଳ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ହରିୟାଣା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଏବଂ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟରେ ଏହିପରି ଡିପ୍ଲୋମା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସମାନ ଯୋଗ୍ୟତାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ; ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତିନି ବର୍ଷର ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷାକୁ, ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ବିଚାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ତାହା ହେଉଛି ହରିୟାଣା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ସଠିକ୍ ଏବଂ ବୈଧ ଅଟେ କି ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମର ସଂଶୋଧନ ସହିତ ସମାନ ଅଟେ କି । ଯଦି ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମରେ ଏକ ସଂଶୋଧନ ଅଟେ, ତେବେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ନିୟମରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ଉପରେ ଆଉ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଛି ।

ସାଧାରଣତଃ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀକୁ ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟତୀତ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ନିୟମରେ ସଂଶୋଧନ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ କି । ଏପରିକି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା ଏହାର ସମକକ୍ଷ ଶିକ୍ଷା, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ହେବ । ଏହି ନିୟମରେ କେତେକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଏବଂ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ

କୌଣସି ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରୁନାହାନ୍ତି । ନିୟମ କହୁଛି ଯେ ସମାନ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରାଯିବ ।**ନିଯୁକ୍ତି** ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମତୁଲ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟତା କ "ଣ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିବାରେ ନିଯୁକ୍ତି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଏହି ନିୟମ ନିଜେ ଅର୍ଥହୀନ ଏବଂ ନିରର୍ଥକ ହୋଇଥାଏ । ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି ଯାହା ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ସରକାର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିଛନ୍ତି ଯେ ହରିୟାଣାର ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ସହିତ ଅନୁବନ୍ଧିତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷାକୁ ସମାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସମଶେର ଜଙ୍ଗ ବାହାଦୁର, [1972] 2 ଏସସିସି 188 ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା । ରାୟର ପାରା 7 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି:

> "ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଅନୁଛେଦ 309 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଡିବା ପାଇଁ ସରକାର ସକ୍ଷମ କି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ ସରକାର ଏପରି କରିବାରେ ଅକ୍ଷମ ଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ ସନ୍ତ ରାମ ଶର୍ମା ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ମାମଲାରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ସରକାର ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବୈଧାନିକ ନିୟମ ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ରଦ୍ଦ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ଯଦି ନିୟମ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନୀରବ ଥାଏ, ତେବେ ସରକାର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ନିୟମର ପରିପୂରକ କରିପାରିବେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିପାରିବେ ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ହୋଇନଥିବ ।"

ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ, 1999 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 7 ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ସରକାରୀ ଆଦେଶ, କେବଳ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଛେଦ 309ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମର ପରିପୂରକ ଥିଲା । ନିୟମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହା ତା 'ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ, ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଡିପ୍ଲୋମା ଧାରକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଯଦି ଏହି ନିୟମ, ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ବିନା, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାର କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନେ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଡିପ୍ଲୋମା ଧାରକ ନୁହଁନ୍ତି । ତାହା ଏହି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଦୋନ୍ନତି ସୁଯୋଗର ଏକ ପରୋକ୍ଷ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବ । ଏହି ନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଡିପ୍ଲୋମାଧାରୀମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ 1997ର ନିୟମ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ନିୟମକୁ କୋହଳ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।1997 ନିୟମର ନିୟମ 17 ଏବଂ 18 ଏହିପରି ରିହାତି ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା/ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିୟମ ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ ।

ଆମ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠୁଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଖାଲିଥିବା ପଦବୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା କି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଠିକ୍ ବୋଲି ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ।**ସରକାରଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଆଦେଶ କେବଳ

ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣାତ୍ମକ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ଏବଂ 'ସମକକ୍ଷ ଯୋଗ୍ୟତା', ଯାହା ନିୟମର ଏକ ଅଂଶ ଗଠନ କରିଥିଲା, ତାହା ସେହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିୟମରେ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା, ବିଦ୍ୟମାନ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅର୍ଜିତ ସୁବିଧାକୁ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ନିୟମର ପିଛିଲା ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । *ଟି. ଆର୍. କପୁର ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ*, [1986] ଏସୟୁପିପି. ଏସ୍. ସି. ସି. 584 = ଏଆଇଆର୍ (1987) ଏସସି 415 ମାମଲାରେ ଏହି ମତକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ରାୟର ପାରା 16 ରେ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି:

> "ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତତାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବା ନିୟମ ହେଉଛି ସେବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପିଛିଲା ଭାବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ।ତେବେ ଏହି ନିୟମ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବିଷୟ ଅଟେ ଯେ ବିଦ୍ୟମାନ ନିୟମ ଅଧୀନରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଲାଭକୁ ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଏକ ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ନିୟମ ତିଆରି କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ ଯାହା ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କିମ୍ବା ଦୁର୍ବଳ କରେ ।"

"କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିବା ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିହିତ ଅଧିକାର ନିଆଯାଇନଥିଲା କିମ୍ବା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇନଥିଲା, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ବହୁତ କମ୍ ଥିଲା । ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା ଶିକ୍ଷା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଡିପ୍ଲୋମା ସହିତ ସମାନ ହେବ । ଏପରିକି ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିନା, ଉଭୟ ଡିପ୍ଲୋମା-ଧାରକ ଏବଂ ଡିଗ୍ରୀ-ଧାରକମାନେ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଭାବରେ ଆଠ ବର୍ଷର ସେବା କରିଛନ୍ତି । ଯନ୍ତ୍ରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ହରିୟାଣାର କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିବା ତଥ୍ୟ ସମେତ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଜାରି କରିଛନ୍ତି ।ଯେତେବେଳେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଯୋଗ୍ୟତା ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଏ, ସାଧାରଣତଃ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବେ ନାହିଁ । *ମହୀଶୂର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ସି. ଡି. ଗୋବିନ୍ଦ ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*, [1964] 4 ଏସସିଆର୍ 575 ମାମଲାରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ସାଧାରଣତଃ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏହା ବୁଦ୍ଧିମାନ ଏବଂ ନିରାପଦ ଯେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ସାଧାରଣତଃ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପେକ୍ଷା ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ସମସ୍ୟା ସହିତ ଅଧିକ ପରିଚିତ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପଦବୀକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇ ହରିୟାଣା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶରେ ଆମେ କୌଣସି ଅବୈଧତା ପାଇନାହୁଁ । ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ସେମାନେ ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ପାହ୍ୟାର ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ବରିଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁଛୁ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଉଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପଦୋନ୍ନତି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ବିନା, ସେହିଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଭି. ଏସ୍. ଏସ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।